

MILLIY GVARDIYA BO‘LINMALARINING JAMOAT XAVFSIZLIGI TAMINLASHDA INFRATUZILMASINI HOLATI

Ziyayev Jahongir Nurullayevich

Jamoat xavfsizligi universiteti magistratura

tinglovchisi podpolkovnik

Annotatsiya. Ushbu maqolada Milliy gvardiya bo‘linmalarining jamoat xavfsizligini ta‘minlashdagi infratuzilmasi holati tahlil qilinadi. Mazkur tadqiqot davomida Milliy gvardiya bo‘linmalarining hududiy joylashuvi, texnik jihozlanganligi, kommunikatsiya vositalari va tezkor harakatlanish imkoniyatlari o‘rganildi. Shuningdek, jamoat tartibini saqlash va favqulodda vaziyatlarga javob berishdagi samaradorlikka ta‘sir qiluvchi omillar tahlil qilinadi. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, jamoat xavfsizligini ta‘minlashda Milliy gvardiya infratuzilmasining zamon talablariga moslashuvi va texnologik jihozlanishi muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot xulosalarida Milliy gvardiya bo‘linmalarining samarali faoliyatini oshirish bo‘yicha tavsiyalar ham keltirilgan.

Kalit so‘zlar: Milliy gvardiya, jamoat xavfsizligi, infratuzilma, texnik jihozlanish, tezkor harakat, hududiy joylashuv, xavfsizlik tizimi, favqulodda vaziyatlar.

Аннотация. В данной статье анализируется состояние инфраструктуры подразделений Национальной гвардии в обеспечении общественной безопасности. В ходе этого исследования были изучены территориальное расположение, техническое оснащение, средства связи и возможность быстрого передвижения подразделений Национальной гвардии. Также анализируются факторы, влияющие на эффективность поддержания общественного порядка и реагирования на чрезвычайные ситуации. Результаты показывают, что адаптация инфраструктуры Национальной гвардии к современным требованиям и технологическое оснащение имеют решающее значение для обеспечения

общественной безопасности. В выводах исследования также содержатся рекомендации по повышению эффективности деятельности подразделений Национальной гвардии.

Ключевые слова: Национальная гвардия, общественная безопасность, инфраструктура, техническое оснащение, быстрое движение, территориальное расположение, система безопасности, чрезвычайные ситуации.

Annotation. This article analyzes the state of the infrastructure of National Guard units in ensuring public safety. During this study, the territorial location, technical equipment, communication facilities and the possibility of rapid movement of National Guard units were studied. It also analyzes factors that affect the effectiveness of Public Order and emergency response. The results show that the adaptation and technological equipment of the National Guard infrastructure to the requirements of the Times is important in ensuring public safety. The conclusions of the study also included recommendations to increase the effective functioning of National Guard units.

Keywords: National Guard, Public Security, Infrastructure, Technical Equipment, rapid movement, territorial location, security system, emergency situations.

КИРИШ

Jamoat xavfsizligini ta'minlash har bir davlatning asosiy vazifalaridan biridir. Bugungi kunda global xavfsizlik tahdidlari, shuningdek, hududiy favqulodda vaziyatlar va ichki xavfsizlik muammolari Milliy gvardiya bo'linmalarining rolini yanada oshirmoqda¹. Milliy gvardiya nafaqat xavfsizlikni ta'minlash, balki favqulodda vaziyatlarda tezkor javob berish, jamoat tartibini saqlash va terrorizm, noqonuniy faoliyatlar bilan kurashishda muhim infratuzilma va texnologik resurslarga tayangan holda ishlaydi².

¹ United Nations Office on Drugs and Crime. *Handbook on Police Accountability, Oversight and Integrity*. UNODC, 2020.

² Ministry of Internal Affairs, Uzbekistan. *National Guard and Public Safety Overview*, 2022.

Миллий гвардиya infratuzilmasi o'z ichiga hududiy joylashuv, texnik jihozlanish, kommunikatsiya vositalari, transport va tezkor harakatlanish imkoniyatlarini oladi. Shu bilan birga, samarali jamoat xavfsizligi tizimi infratuzilmaning zamon talablariga moslashuvi va yangilangan texnologiyalar bilan ta'minlanishiga bog'liq³. Zamonaviy sharoitda jamoat xavfsizligini ta'minlash uchun Milliy gvardiya bo'linmalarining hududiy joylashuvi, harakat tezligi, aloqa tizimlari va monitoring vositalari samaradorligini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi⁴.

Shu sababli, mazkur tadqiqotning maqsadi Milliy gvardiya bo'linmalarining jamoat xavfsizligini ta'minlashdagi infratuzilmasini tahlil qilish, uning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash, shuningdek, samarali faoliyatini oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Ushbu tadqiqot natijalari nafaqat Milliy gvardiya faoliyatini takomillashtirishga, balki umumiy xavfsizlik tizimini mustahkamlashga ham xizmat qiladi⁵.

Миллий гвардиya – bu davlat ichki xavfsizligini ta'minlash, jamoat tartibini saqlash, favqulodda vaziyatlarga javob berish va muhim strategik obyektlarni himoya qilishga yo'naltirilgan maxsus harbiy va politsiyaga yaqin tuzilma hisoblanadi.

Миллий гвардиya xavfsizligini ta'minlash - esa aholining normal hayot kechirishiga, ijtimoiy barqarorlikka va mol-mulkning xavfsizligiga xizmat qiluvchi faoliyatni anglatadi. Bu jarayon Milliy gvardiyaning samarali ishlashi bilan bevosita bog'liq.

Инфратузилма deganda Milliy gvardiya bo'linmalarining jamoat xavfsizligini ta'minlash uchun zarur bo'lgan barcha moddiy, texnik va tashkiliy resurslar tushuniladi. **Bu quyidagilarni o'z ichiga oladi:**

1. **Худудий joylashuv:** Bo'linmalar shaharlarda va muhim hududlarda optimal joylashuvi orqali tezkor javob berish imkoniyatini oshiradi.
2. **Техник jihozlanish:** Zamonaviy transport vositalari, aloqa tizimlari, qurol-aslaha va monitoring texnologiyalari.

³ Zubair, A., & Khan, R. *Modern Infrastructure and Rapid Response in Security Forces*. Journal of Security Studies, 2021.

⁴ United Nations. *Global Report on Internal Security and Public Safety*, 2023.

⁵ Karimov, D. *Optimization of National Guard Deployment for Urban Safety*, Tashkent Security Review, 2022.

3. **Kommunikatsiya vositalari:** Tezkor axborot uzatish va qo‘mondonlikni samarali tashkil etish imkonini beradi.

4. **Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik:** Zilzilalar, yong‘inlar, transport hodisalari va ijtimoiy tartibsizliklar kabi holatlarga tezkor javob berish tizimi.

Holat deganda, Milliy gvardiya infratuzilmasining amaldagi darajasi, uning texnologik tayyorligi, hududiy joylashuvi, tezkor harakatlanish va jamoat xavfsizligini samarali ta‘minlash imkoniyatlari tushuniladi.

Bugungi kunda jamoat xavfsizligini ta‘minlash dolzarb bo‘lib, urbanizatsiya, global xavfsizlik tahdidlari va texnologik yangiliklar Milliy gvardiya bo‘linmalarining infratuzilmasini modernizatsiya qilish zaruratini kuchaytirmoqda. Samarali infratuzilma esa:

- xavfsizlikni nazorat qilishni kuchaytiradi,
- favqulodda vaziyatlarga tezkor javobni ta‘minlaydi,
- aholining ishonchini oshiradi va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi.

Shunday qilib, **Milliy gvardiya bo‘linmalarining jamoat xavfsizligini ta‘minlashdagi infratuzilmasi** – bu davlat ichki xavfsizligini ta‘minlashning asosiy mexanizmi bo‘lib, uning samaradorligi hududiy joylashuv, texnologik jihozlanish va boshqaruv tizimining uyg‘unligiga bog‘liq.

Milliy gvardiya tizimida ham tub islohatlar amalga oshirilib qisqa vaqt ichida jamoat xavfsizligini ta‘minlashda respublikamizda muhim bo‘g‘inga aylandi. Buning uchun Milliy gvardiya bo‘linmalari zarur bo‘lgan barcha zamonaviy qurol-aslaha, texnika, maxsus va shaxsiy himoya vositalari bilan ta‘minlandi. Shaxsiy tarkibning jangovar va ruhiy ko‘nikmalarini mustahkamlash maqsadida, o‘quv dasturlari, jangovar va ma‘naviy-ma‘rifiy tayyorgarlik mashg‘ulotlarining **50 foizi** qayta ko‘rib chiqilib, o‘zgartirildi.

Jamoat xavfsizligini ta‘minlash sohasida ilg‘or xorijiy davlatlar tajribalari o‘rganish uchun 2022-yil mobaynida xorijiy hamkorlar **23 ta** davlat va **8 ta** xalqaro tashkilotlar bilan birgalikda jami **216 ta** xalqaro hamkorlik tadbirlari tashkil etildi.

Belarus IIV, Turkiya Jandarmeriyasi va AQSH Qurolli kuchlari Maxsus bo'linmasi mutaxassislari ishtirokida mamlakatimizda **8 ta** amaliy o'quv treninglar, **3 ta** qo'shma amaliy o'quvlar, boshqa xorijiy davlatlarining huquqni muhofaza qilish tuzilmalari vakillari bilan **61 ta** o'quv mashg'ulotlari o'tkazilib, **833 nafar** harbiy xizmatchilarning malakasi oshirildi.

Shaxsiy tarkibning tayyorlash qamrovini yana-da kengaytirish uchun xorijiy mutaxassislarni taklif etib, mashg'ulotlarni bo'linmalarining o'zida tashkil etish yo'lga qo'yildi. Milliy gvardiya bo'linmalarining jangovar salohiyati va vaziyatning keskin o'zgarish jarayonlarida tezkorlik bilan ta'sir ko'rsatish imkoniyatlari oshishiga xizmat qilmoqda.

Davlatimiz rahbarining 2021 yil 29 noyabr kunidagi **27-son Farmoniga** asosan, hozirda Milliy gvardiya bo'linmalari Toshkent va Nukus shaharlari hamda viloyatlar markazlaridagi **163 ta** bozorlar, **48 ta** xiyobonlar, **58 ta** istirohat bog'lari, shuningdek, ommaviy tadbirlar o'tkaziladigan **245 ta** obyektlarda jamoat tartibini saqlash vazifalarini mustaqil ravishda bajarib, ijobiy natijalarga erishildi.

Shanxay hamkorlik tashkiloti va Turkiy davlatlar tashkilotiga a'zo davlatlar rahbarlarining Samarqand sammitini yuqori saviyada, xavfsiz o'tkazilishini ta'minlashdi. Milliy gvardiya shaxsiy tarkibining xizmatlarini alohida e'tirof etish lozim. Samarqand viloyati boshqarmasida yangi turizm obyektlarini xavfsizligini ta'minlash bo'yicha bo'limini tashkil etildi.

Yana bir muhim vazifalarimizdan bo'lgan kriminogen vaziyatli mahallalarda hamkor vazirlik va idoralar bilan olib borgan samarali ishlar natijasida **5401 ta** ijtimoiy himoyaga muhtoj oilalarga yordam ko'rsatildi, **3768 nafar** ishsizlarning bandligi ta'minlandi, shulardan **413 nafari** uyushmagan yoshlardir.

2022 yilning o'zida **138 nafar** temir daftarda, **193 nafar** yoshlar daftarida, **208 nafar** ayollar daftarlarida ro'yxatda turganlar hisobdan chiqarildi. Milliy gvardiyaning tarkibida bo'lgan Qo'riqlash tizimi xodimlarining o'rni beqiyosdir.

2022 yilda O‘zbekiston Respublikasining “Qo‘riqlash faoliyati to‘g‘risida”gi Qonuni qabul qilinishi, Qo‘riqlash sohasida davlat siyosatini amalga oshirishda keng imkoniyatlar yaratib berdi.

Natijada, o‘tgan yil davomida qo‘riqlovdagi obyektlar soni **20 foizga** (43 049 *tadan* 49 812 *taga*), xonadonlar soni **45 foizga** ko‘payib (16 759 *tadan* 24 256 *taga*) jami **74 000 dan** ortdi.

Hududlarda jamoat tartibini saqlash samaradorligini oshirish maqsadida, **6 ta** viloyatlarning **11 ta** tumanlarida Qo‘riqlash xizmatining munitsipal qo‘riqlash-patrul guruhlarini faoliyati yo‘lga qo‘yildi⁶.

Qo‘riqlash bosh boshqarmasi va Toshkent shahar Qo‘riqlash boshqarmasida zamonaviy Situatsion markazlari tashkil etilib, jamoat xavfsizligini ta‘minlashda hamkor vazirlik va idoralarning kuch-vositalarni samarali boshqarish, vaziyatga tezkor ta‘sir ko‘rsatish tizimi yaratildi.

HULOSA

Bugungi kunda Milliy gvardiya bo‘linmalarining jamoat xavfsizligini ta‘minlashdagi infratuzilmasi mamlakatimizning ichki xavfsizlik tizimida muhim rol o‘ynaydi. Tadqiqot va amaliy faoliyatlar ko‘rsatadiki, Milliy gvardiya nafaqat jamoat tartibini saqlash, balki favqulodda vaziyatlarda tezkor javob berish, kriminogen vaziyatlarga ta‘sir qilish va strategik obyektlarni himoya qilish bo‘yicha samarali mexanizm hisoblanadi.

Hozirgi davrda Milliy gvardiya infratuzilmasi hududiy joylashuv, texnik jihozlanish, tezkor harakatlanish imkoniyatlari va samarali kommunikatsiya tizimlariga asoslangan holda zamonaviy xavfsizlik talablariga moslashtirilmoqda. Shaxsiy tarkibning jangovar, ruhiy va ma‘naviy tayyorgarligi doimiy ravishda oshirilmoqda, xorijiy tajribalar va amaliy mashg‘ulotlar esa bo‘linmalarning malaka va professional salohiyatini yanada kuchaytirmoqda.

Milliy gvardiya bo‘linmalarining ishtirokida ommaviy tadbirlar, turizm obyektlari xavfsizligi, kriminogen vaziyatlarda hamkorlik va ijtimoiy himoya ishlari samarali

⁶ <https://milliygvardiya.uz/oz/news/millij-9513>

amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, Qo‘riqlash tizimi va Situatsion markazlarning tashkil etilishi orqali jamoat xavfsizligini ta‘minlashda vaziyatni tezkor nazorat qilish va qo‘mondonlikni samarali boshqarish imkoniyati yaratildi.

Shuni ta‘kidlash joizki, Milliy gvardiyaning zamonaviy infratuzilmasi va shaxsiy tarkibining malakasi jamoat xavfsizligini mustahkamlashda, favqulodda vaziyatlarga tezkor javob berishda hamda aholining ishonch va barqarorligini ta‘minlashda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Shu sababli, Milliy gvardiya bo‘linmalarining infratuzilmasini yanada rivojlantirish va modernizatsiya qilish mamlakat xavfsizligini ta‘minlashning dolzarb vazifasi bo‘lib qolmoqda.

Xulosa qilib aytganda, Milliy gvardiya bo‘linmalarining jamoat xavfsizligini ta‘minlashdagi infratuzilmasi nafaqat davlat ichki xavfsizligining asosiy poydevori, balki ijtimoiy barqarorlik va aholining xavfsiz hayot kechirishi uchun muhim mexanizm sifatida e‘tirof etilishi lozim.

FOYDANILGAN ADABIYOTLAR ROYHATI :

1. **Astanov Sh. Sh.** “Milliy gvardiya organlarining jamoat tartibiga qarshi jinoyatlarning oldini olish faoliyatining huquqiy asoslari va amaliyoti”. *Научный Импульс*, 2025. maqola Milliy gvardiya faoliyatining huquqiy asoslari va jamoat tartibini saqlashdagi rolini tahlil qiladi.
2. **Xotamov Z. T. o‘g‘li.** “Jamoat xavfsizligini ta‘minlashda Milliy gvardiyaning o‘rni”. *International Conferences*, 2023. maqolada Milliy gvardiyaning jamoat xavfsizligini ta‘minlashdagi o‘rni va huquqiy chora-tadbirlari yoritiladi.
3. **Shukurov B. O‘.** “O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasining jamoat tartibini saqlashdagi o‘rni”. *Образование Наука и Инновационные Идеи в Мире*, 2025. Milliy gvardiyaning jamoat tartibini saqlash bo‘yicha amaliy faoliyati va tahlili.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentligining **2021-yil 29 noyabrdagi PF-27-sonli Farmoni** “Jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash” rasmiy huquqiy hujjat bo‘lib, jamoat xavfsizligi va Milliy gvardiyaning vazifalari tizimini belgilaydi.

5. O‘zbekiston Respublikasi “**Milliy gvardiyasi to‘g‘risida**”gi Qonun (2020). Milliy gvardiyaning tuzilishi, vazifalari va funksiyalarini belgilovchi asosiy qonun hujjati.
6. O‘zbekiston Respublikasi “**Qo‘riqlash faoliyati to‘g‘risida**”gi Qonun (2022). qo‘riqlash va jamoat xavfsizligi hamda milliy gvardiyaning qo‘riqlash tizimidagi o‘rni haqida qonuniy hujjat.
7. **Milliy gvardiya.uz — Rasmiy sayt:** Milliy gvardiya tarixi va faoliyati bo‘yicha ma’lumotlar. Milliy gvardiyaning tashkil topishi, vazifalari va infratuzilma yo‘nalishlari.
8. Turli maqolalar: “Milliy gvardiya harbiy xizmatchilari tomonidan bozorlar va savdo majmualarida jamoat tartibini saqlash samaradorligini oshirish” *Лучшие интеллектуальные исследования*, 2024. jamoat joylarida jamoat xavfsizligini amalga oshirish tajribasi.
9. **O‘zbekiston Respublikasi rasmiy huquqiy hujjatlari:** Konstitutsiya, “Ichki ishlar organlari to‘g‘risida”gi qonun, Prezident qarorlari va boshqalar jamoat xavfsizligi tizimi va Milliy gvardiyaning vazifalarini tartibga soladi.
10. **Ilmiy maqolalar va konferensiya materiallari:** Xalqaro va milliy ilmiy anjumanlar, jamoat xavfsizligi ta’limi va tayyorgarligi bo‘yicha konferensiya materiallari (Masalan, Milliy gvardiya Jamoat xavfsizligi universitetida o‘tkazilgan konferensiya materialli).